

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIME ATSTOVAUJAMŲ PARTIJŲ
SUSITARIMAS
DĖL LIETUVOS GYNYBOS POLITIKOS GAIRIŲ**

2018 09 10
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seime atstovaujamos politinės partijos (toliau – partijos),

minėdamos atkurtos Lietuvos šimtmetį;

būdamos susirūpinusios dėl regiono, Europos ir pasaulio saugumo iššūkių;

vertindamos Lietuvos gynybos sistemos padarytą pažangą ir įgyvendintas esmines 2014 m. kovo 29 d. partijų susitarimo „Dėl 2014–2020 metų Lietuvos Respublikos užsienio, saugumo ir gynybos politikos strateginių gairių“ nuostatas;

pripažindamos, kad ilgalaikis ir nuoseklus įsipareigojimas ir praktinės pastangos stiprinti nacionalinius gynybos pajėgumus yra vienas iš sėkmingo atgrasymo veiksnių;

dar kartą *patvirtindamos* esminę Lietuvos narystės euroatlantinėse institucijose svarbą Lietuvos saugumui ir *įsipareigodamos*, kad šiandienos bei ateities Lietuvos vidaus politika negali prieštarauti Lietuvos narystės NATO ir ES įsipareigojimams;

atkreipdamos dėmesį į Rusijos vykdomą pagrindinių tarptautinės teisės principų laužymą ir žmogaus teisių pažeidimus aneksuotame Kryme, okupuotose Rytų Ukrainos bei Gruzijos teritorijose; *įvertindamos* nuolat vykdomus Rusijos agresyvius plataus masto karinius mokymus, kuriuose imituojami kariniai veiksmai prieš NATO, taip pat ir Baltijos jūros regione, ir *konstatuodamos*, kad tokiais veiksmais toliau griunama tarptautine teise pagrįsta saugumo sistema ir dėl to kyla konvencinių grėsmių Europos žemyne;

vadovaudamosi Šiaurės Atlanto sutarties 3 straipsnio įsipareigojimais palaikyti ir plėtoti individualų ir kolektyvinį pajėgumą pasipriešinti ginkluotam užpuolimui;

pripažindamos išskirtinę Jungtinių Amerikos Valstijų lyderystę NATO ir *patvirtindamos* tolygesnės bendros Aljanso naštos pasidalijimo būtinybę siekiant plėtoti tvarią saugumo aplinką;

patvirtindamos Lietuvos įsipareigojimus solidariai prisidėti prie NATO, ES ir tarptautinės bendruomenės pastangų atsakant į tarptautinius iššūkius saugumui;

skelbia šį susitarimą:

Pagrindinės Lietuvos gynybos politikos nuostatos

1. Sutelktomis valstybės ir piliečių pastangomis atgrasyti kiekvieną potencialų užpuoliką ir ginti Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, teritorinį vientisumą, demokratiją bei konstitucinę santvarką.

2. Bendromis partijų pastangomis remti ir priimti sprendimus, stiprinančius nacionalinius gynybos pajėgumus, skirtus patikimam atgrasymui ir šalies gynybai, užtikrinti jų įgyvendinimą.

3. Vieningai siekti nuolatinio ir savaus JAV ir NATO karinio buvimo regione, išlaikant ir stiprinant NATO priešakines pajėgas, taip pat kitas regione dislokuotas sąjungininkų pajėgas.

Tinkamas gynybos finansavimas

4. Siekiant užtikrinti ilgalaikių gynybos poreikių tenkinimą, nuosekliai didinti gynybos finansavimą – skirti ne mažiau kaip 2 proc. šalies bendrojo vidaus produkto, taip pat laikytis krašto apsaugos asignavimų kasmetinio didinimo principo ir ne vėliau kaip 2030 m. pasiekti ne mažiau kaip 2,5 proc. šalies bendrojo vidaus produkto.

5. Užtikrinti, kad augantys krašto apsaugos asignavimai būtų naudojami skaidriai ir efektyviai, o gynybos įsigijimai atitiktų prioritetinius gynybos poreikius.

Lietuvos kariuomenės stiprinimas, siekiant užtikrinti tinkamą atgrasymą ir gynybą

6. Užtikrinti ilgalaikę Lietuvos kariuomenės (toliau – LK) modernizaciją, kartu ypatingą dėmesį skirti turimiems pajėgumams išlaikyti.

7. LK plėtros srityje prioritetą skirti Sausumos pajėgoms: sukomplektuoti personalą, aprūpinti modernia ginkluote ir įranga, tolygiai stiprinti ne tik kovinius, bet ir kovinės paramos bei aprūpinimo pajėgumus.

8. Užtikrinti nacionalinių Greitojo reagavimo pajėgų aukštą parengtį, ypatingą dėmesį skiriant jų aprūpinimui gerinti.

9. Atsižvelgiant į šiandienos grėsmes ir tarptautinių partnerių saugumo poreikius, sukurti sąlygas Specialiųjų operacijų pajėgoms pasirengti greitai reaguoti į valstybės suvereniteto ir teritorijos vientisumo pažeidimus, taip pat toliau aktyviai prisidėti prie Lietuvos tarptautinių įsipareigojimų įgyvendinimo.

10. Ypatingą dėmesį skirti oro erdvės gynybos spragoms užpildyti – įsigyti vidutinio ir trumpojo nuotolio oro erdvės gynybos sistemas ir integruoti jas į bendrą NATO oro erdvės stebėjimo ir gynybos paveikslą.

11. Rasti ilgalaikių sprendimų, kurie leistų Karinėms oro pajėgoms pereiti prie vakarietiškos sraigtasparnių platformos.

12. Užtikrinti Karinių jūrų pajėgų pajėgumų išlaikymą ir integruotos nacionalinės jūros stebėjimo sistemos modernizaciją.

13. Užtikrinti nuoseklią LK kovinio rengimo infrastruktūros plėtrą – sudaryti tinkamas sąlygas LK vienetų ir sąjungininkų pajėgų karinei parengčiai augti.

14. Nuosekliai didinti LK reikiamų strateginių (neliečiamųjų) atsargų kiekį ir sudaryti sąlygas jas decentralizuoti, užtikrinant galimybes vykdyti nustatytos trukmės ir apimties operacijas.

15. Siekiant išlaikyti ir stiprinti teritorinės gynybos pajėgumus, nuosekliai investuoti į Krašto apsaugos savanorių pajėgas, plėtoti sąlygas, palankias kariams savanoriams pritraukti ir išlaikyti.

16. Plėtoti LK operacinio ir taktinio lygmens žvalgybos pajėgumus – įsigyti ir modernizuoti žvalgybos įrangą ir techniką, taip pat bepiločių orlaivių sistemas.

Personalo iššūkių sprendimas ir karo tarnybos patrauklumo didinimas

17. Įvertinus išskirtinį karių indėlį į valstybės bei visuomenės saugumą ir atsižvelgiant į šalies demografines tendencijas, ypatingą dėmesį skirti tarnybos patrauklumo didinimui ir karių socialinių garantijų sistemos plėtrai, gerinti karių sveikatos apsaugos sąlygas, ypač tarnyboje sužeistiems atsargos ir dimisijos kariams.

18. Pripažįstant tarnybos kariuomenėje pridėtinę vertę visuomenės atsparumo ir gynybos potencialo stiprinimui ir įvertinus bendrą LK komplektavimo, modernizacijos, infrastruktūros plėtros galimybių ir poreikių situaciją, 2022 m. priimti sprendimus dėl galimybės įvesti visuotinę karo prievolę.

Visuomenės ir valstybės atsparumo didinimas

19. Pripažįstant žvalgybos tarnybų svarbą grėsmių prevencijai ir reagavimui laiku, užtikrinti tinkamą Antrojo operatyvinių tarnybų departamento prie Krašto apsaugos ministerijos ir Valstybės saugumo departamento finansavimą, ypatingą dėmesį skiriant modernizacijai ir technologinei pažangai.

20. Atsižvelgiant į vis didesnę kibernetinio saugumo svarbą sėkmingam valstybės ir visuomenės funkcionavimui, vieningai remti tolesnę Nacionalinio kibernetinio saugumo centro pajėgumų plėtrą ir Lietuvos pastangas dvišalėse, ES ir NATO iniciatyvose imtis lyderystės vaidmens.

21. Atsižvelgiant į didėjančias hibridinio pobūdžio grėsmes nacionaliniam saugumui ir visuomenės atsparumui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei parengti ir reguliariai atnaujinti Nacionalinę demokratijos apsaugos nuo hibridinių grėsmių strategiją. Įgyvendinant šią strategiją, užtikrinti veiksmingos hibridinių grėsmių užkardymo sistemos funkcionavimą – stiprinti šių grėsmių stebėjimą ir pasirengimą jas užkardyti bei valdyti. Už šią veiklą atsakingas koordinuojantis padalinys Vyriausybėje privalo įtraukti valstybės institucijas, visuomenę, nevyriausybinės organizacijas ir žiniasklaidą į efektyvų hibridinių grėsmių užkardymą ir kartu su Vyriausybės ataskaitomis teikti metines veiklos apžvalgas.

22. Siekiant užtikrinti informacinį saugumą, plėsti šviečiamąją veiklą ir stiprinti visuomenės gebėjimus atpažinti ir kritiškai vertinti informacines atakas, sukurti vieningą informacinės erdvės analizės, grėsmių įvertinimo ir atsako į informacines atakas sistemą.

23. Plėtoti ir stiprinti demokratiją, laikytis pagrindinių Europoje visuotinai pripažįstamų vertybių, užtikrinti pagrindinių žmogaus teisių įgyvendinimą ir pagarbą tautinių mažumų teisėms, priimti Tautinių mažumų įstatymą.

24. Sutelktomis pastangomis stiprinti gyventojų pasirengimą visuotiniam pilietiniam pasipriešinimui ir toliau integruoti Lietuvos šaulių sąjungą į šalies gynybą.

25. Atsižvelgiant į šiuolaikinių grėsmių pobūdį, plėtoti visą valstybę apimančią, greitą ir lanksčią mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos sistemą, leidžiančią efektyviai panaudoti valstybės išteklius.

26. Siekiant stiprinti Lietuvos analitinius gebėjimus gynybos ir saugumo srityje ir atsižvelgiant į geriausias tarptautines praktikas, prisidėti prie tvaraus analitinių centrų vystymo, ypač skatinti bendradarbiavimą su įtakingiausiais JAV ir Europos analitiniais centrais ir Lietuvos interesų atstovavimą juose.

27. Kurti naujas darbo vietas naudojant vidaus darbo jėgos potencialą ir sudaryti sąlygas plėtoti aukštą pridėtinę vertę ir inovacijas gynybos srityje kuriančią gynybos pramonę, pritraukiant ES lėšas ir skatinant tarptautinį bendradarbiavimą.

28. Sudaryti sąlygas plėtoti mokslinius tikslųjų, socialinių ir humanitarinių krypties tyrimus, kurių rezultatai būtų pritaikomi Lietuvos nacionalinio saugumo ir valstybės gynybos stiprinimui, žmogiškojo gynybos potencialo ir atsparumo ugdymui.

Baigiamosios nuostatos

29. Šis nacionalinis susitarimas galioja iki 2030 m. ir bus įgyvendinamas nuolatiniame valstybės institucijų veikloje ir priimant reikiamus teisės aktus, neatsižvelgiant į rinkimų ciklus, kampanijas, rezultatus ir politinės valdžios pasikeitimus. Atsižvelgiant į besikeičiančias aplinkybes, šio susitarimo

nuostatos, kurios apibrėžia LK modernizacijos gaires, gali būti peržiūrimos kas 4 metus kariuomenės vado siūlymu.

30. Vyriausybė šio susitarimo galiojimo laikotarpiu kartu su šį susitarimą pasirašiusių partijų deleguotais atstovais kiekvienais metais, prieš patvirtinant nacionalinį biudžetą, apsvarstys ir įvertins šio susitarimo vykdymo eigą.

31. Partijos bendromis pastangomis stengsis pasipriešinti neatsakingoms spekuliacijoms, priešinančioms gynybos finansavimą su kitomis jautriomis sritimis.

Susitariančių partijų vardu:

Lietuvos liberalų sąjūdžio pirmininkas

Eugenijus Gentvilas

Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos pirmininkas

Ramūnas Karbauskis

Lietuvos socialdemokratų darbo partijos pirmininkas

Gediminas Kirkilas

Tėvynės Sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininkas

Gabrielius Landsbergis

Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos pirmininkas

Valdemar Tomaševski

Partijos „Tvarka ir teisingumas“ pirmininkas

Remigijus Žemaitaitis